

Løsningen på fremtidens varmforsyning ligger under jorden, mener direktøren i Dansk Fjernvarme.

DET GRØNNE SVAR LIGGER I DYBET

Når varmesektoren skal være 100 procent grøn i 2030, er svaret mere fjernvarme – med varmt vand fra undergrunden.

tekst **MADS BRANDSEN**

Når forsyningssektoren skal komme med sit bidrag til den grønne omstilling, betyder det et endegyldigt farvel til i hvert fald kul i varmereproduktionen herhjemme. Men nok også til en anden populær varmekilde, nemlig biomassen, der måske nok er blevet solgt på at være grøn, men som egentlig ikke er det. Men hvad skal vi så have i stedet? Det dis-

kuterede en række aktører i energibranchen på Klimafolkemødet i Middelfart. – Vi er allerede rimelig langt med at få kulene væk fra fjernvarmen. Uanset hvor man står i debatten om, hvorvidt vi bruger for meget biomasse, er der brug for, at vi frem mod 2030 får udviklet et sæt af teknologier, for det bliver ikke kun en teknologi, der

kommer til at løse det for os. Det bliver teknologier som geotermi og solvarme, lød spådommen fra Thomas Dalsgaard, der er partner i Copenhagen Infrastructure Partners. Kim Mortensen, direktør i Dansk Fjernvarme, er ganske fortrøstningsfuld, når det kommer til spørgsmålet om, hvorvidt varmesektoren når målet. Størstedelen af varmen kommer nemlig allerede i dag fra vedvarende energikilder.

– Vi er heldige i Danmark, at vi har et fjernvarmenet, som i dag forsyner 1,7 mio. boliger, og som har et lagringspotentiale. Vores udfordring er ikke kun, hvordan vi gør den sidste del af fjernvarmen grøn, men hvordan vi understøtter de sektorer, der får endnu større udfordringer – transport, landbrug og industri. Under fødderne på os har vi noget dejligt tempereret vand, som vi gerne vil have op i fjernvarmenettet. Det vil vi gerne bringe i spil, sagde han.

Kun geotermien kan levere

Det vil Samir Abboud også. Han er administrerende direktør med ansvar for A.P. Møller Holdings satsning på geotermisk energi.

– Der er en masse teknologier, der konkurrerer, men hvis vi skal af med biomassen, er der kun geotermien, der kan levere den efterspurgte mængde varme. Derfor er det så vigtigt, at vi kommer i gang nu. Hvis ikke vi gør det, bliver der bygget nye biomasseseanlæg, som står der de næste 20-30 år. Geotermien er her i dag. Det er ikke fugle på taget, sagde han.

Søren Skjold Andersen, formand for foreningen Termonet Danmark, mindede om, at store dele af Danmark ligger i det, der i fjernvarmekredse kaldes for område 4. Uden for dækning. Her bor en tredjedel af befolkningen.

– Dem har vi på en måde tabt, og dem skal vi nå ud til. Det kan vi godt. Det er meget nemt. Vi skal bare holde op med at isolere vores rør, når vi kommer derud, hvor vi får store tab – og så skal vi optage energi fra jorden. Den løsning har været brugt siden 1970'erne, siger han.

Men der er et stykke vej endnu. Rundt i Europa er der cirka 40 geotermianlæg, mens der herhjemme er et enkelt i drift. Så hvad skal der egentlig til, for at geotermien bliver mere udbredt?

Det kom Samir Abboud med et bud på.

– Vi har erfaringen fra Nordsøen, men vi har brug for, at vi får muligheder for at indgå lange aftaler med fjernvarmeselska-

berne. Gerne 30-årige. Det kan vi ikke i dag. Fjernvarmeselskaberne har brug for et mindre anlægstilskud for at koble geotermien til fjernvarmesystemet – og så har de brug for stabile elpriser, sagde han. Kim Mortensen supplerede med en stikpille til politikere, der har haft lyst til at trække effektiviseringsgevinster ud af

fjernvarmesektoren og undertiden også konkurrenceudsætte den. – Jeg tror, vi skal slå fast, at boligopvarmning er et samfundsanliggende. Der er flere løsninger, der skal bringes i spil. Vi har været gode til at udnytte energien og spildenergien – og det er også det, der skal drive os i mål fremover, sagde han. ■ mdb@kl.dk

være bekendt, sagde Jakob Scharff. Selv om Aarhus Kommune har gjort meget og blandt andet arbejder med at købe mere klimavenlig mad til børn og ældre, handler det meget om økonomi.

– Jeg refererer selv til vores økonomiafdeling. Der sidder man først og fremmest og måler på økonomi. Når de er færdige med det, kigger de selvfølgelig også på det grønne. Det er lidt et skisma. De er dygtige, men der skal nok et andet fokus til, hvis vi for alvor skal rykke på det.

Men er grønt nødvendigvis dyrere?

– Nej, men vi har høstet de lavthængende frugter. Nu kommer vi til bil, bøj og bolig – eller transport, mad og byggeri. Det bliver meget mere komplekst, lød det fra Anette Juhl Winter.

Martin Fabiansen, der er direktør for Miljømærkning Danmark, pegede på, at kommunerne til sammen udgør en kæmpe muskel, når der skal købes ind.

– Vi arbejder sammen med nogle kommuner, der skal købe nye møbler og legetøj ind til institutionerne. De vil gerne have noget, der har Svanemærket. Vi har så spurgt andre kommuner, og hele 51 vendte tilbage og var også interesserede i at købe svanemærkede møbler og legetøj. Det er en fantastisk indkøbskraft, og heldigvis har vi leverandører i Danmark, der griber bolden og spørger hvordan de kan få Svanemærket, sagde han. ■ mdb@kl.dk

FARVEL TIL SMÅ PAKKER MED KUGLEPENEN OG VISKELÆDER

Det er ikke noget nyt, at indkøb skal være grønne. Når det ikke altid sker, skyldes det både økonomi, vaner og indkøbsaftaler.

tekst **MADS BRANDSEN**

Kuglepenen fra kommunernes foretrukne leverandør af kontorartikler kan være nok så grøn. Det nytter bare ikke ret meget, hvis den kun får selskab af et viskelæder i den pakke, der efter pakningen på centrallageret på Sjælland sendes på tværs af landet til en folkeskole i Jylland, hvor man – som i 95 af landets kommuner – har tilsluttet sig en SKI-indkøbsaftale, der sikrer dag-til-dag-levering af kontorartikler.

Eksemplet havde Jakob Scharff, branchedirektør i Dansk Industri, med til Klimafolkemødet i Middelfart, hvor han var med i en debat om offentlige grønne indkøb. Her havde han også et bud på en løsning.

– Transport koster næsten ingenting, men vi brænder sindssygt meget CO₂ af på det. Vi skal arbejde med adfærden og sige til folkeskolelæreren, at hun ikke kan få en kuglepen allerede i morgen. Hun må vente til fredag, hvor den kommer sammen med noget andet, sagde han.

Indkøbschef i Aarhus Kommune og formand for Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb Anette Juhl Winer kunne melde hus forbi, hvad angår de meget små leveringer. – Vi får ikke daglige leveringer. Men det,

man kan gøre, er at lave mindstestørrelser på pakkerne. Det er meget enkelt, sagde hun.

Bundet til masten

Til gengæld er det ikke helt enkelt at få sat ordentligt skub i de grønne indkøbsvaner. For som Jakob Zeuthen, miljøpolitisk chef i Dansk Erhverv, formulerede det, er der "ikke sket en pind", siden EU for 20 år siden fik en skarp og grøn indkøbspolitik.

– Man kan ikke skære over en kam, men i kommunerne er der generelt en meget stor fokus på økonomi. Det bygger meget på frivillighed, så derfor foreslår vi, at der skal nogle bindende målsætninger ind, sagde han. At det ikke længere kun skal handle om økonomi, når der købes ind, kan Dansk Industri godt være med på.

– Ministeren vil det, og det er skrevet ind i klimaaf-talen. Nu har man bundet sig til masten. Man skal præsentere noget. Ambitionerne er tårnhøje, og det er vi rigtig glade for. Der er et pres fra mange sider, som har skubbet i den rigtige retning, for det er sådan, som Jakob Zeuthen siger, at vejene herude er brolagt med grøn snak, der ikke er blevet til en flyvende fis. Det kan vi ikke

KLIMAFOLKEMØDET 2020

Danske Kommuner er mediepartner på Klimafolkemødet i Middelfart 3.-5. september, hvor beslutningstagere, virksomheder og borgere bliver inspireret til handling. Mødet finder i år sted for fjerde gang – større end nogensinde og med flere deltagere. Læs mere i næste magasin.